

Abstrakt

Cílem této práce je kritická reflexe doktríny práva na odpor v České republice jako liberální demokracii a jejím právním řádu. Předmětem zájmu v první části práce tak je stručný popis historie a vývoje celé doktríny a článek 23 Listiny základních práv a svobod jako pokus o zakotvení práva na odpor v českém právu. Předmětem druhé části práce jsou změny v současném světě, které ovlivňují a ohrožují liberální demokracie včetně České republiky, a jednotlivé případy uplatnění práva na odpor.

První kapitola obsahuje stručnou historickou a moderní definici práva na odpor a také definice souvisejících pojmů revoluce, státní převrat a občanská neposlušnost užívaných v této práci.

Ve druhé kapitole je pozornost zaměřena na historii práva na odpor od jeho kořenů ve starověkém Izraeli, přes osvícenecké autory spojené s teorií společenské smlouvy až po poválečný vývoj. Zvláštní pozornost je věnována aspektům práva na odpor, které jsou sporné do dnešní doby.

Třetí kapitola se komplexně zabývá možnými interpretacemi článku 23 Listiny základních práv a svobod. Představeny jsou výklady českých ústavních právníků podle jednotlivých aspektů, které tvoří současnou právní úpravu. Klíčovým bodem je úvaha, nakolik článek 23 lze považovat za právo na odpor.

Ve čtvrté kapitole má prostor popis závažných společenských procesů, které mění a ohrožují současnou liberální demokracie včetně České republiky. Největší důraz je kladen na pocit všeobecné krize, demokratizaci, globalizaci a antipolitiku.

Pátá kapitola je věnována zejména rozlišení pojmu lidu. Lid je rozebírán jak z pohledu ústavního práva, tak politologie a sociologie. V souvislosti s lidem jsou zohledněny otázky národa, české povahy a současné politiky. Poslední část kapitoly se zabývá násilím jako krajního prostředku práva na odpor.

Šestá kapitola pojednává o možnosti použití práva na odpor v jednotlivých případech ohrožení liberální demokracie v České republice včetně revoluce nebo státního převratu. Zvláštní pozornost je věnována možnému rozporu s různě pojatou demokracií. V závěru práce je shrnuta problematika doktríny práva na odpor v českém prostředí.